

10 жовтня Кабінет Міністрів України прийняв Розпорядження «Про визначення наукової установи, уповноваженої на виконання функцій науково-методологічного центру з питань випробувань генетично модифікованих організмів».

У зв'язку із запровадженням в Україні системи обов'язкового контролю за вмістом генетично модифікованих компонентів у рослинній сировині, продуктах харчування й лікарських засобах, а також маркування (етикетування) відповідної продукції, особливої гостроти набула проблема повноцінного наукового забезпечення умов для здійснення такого контролю. Це питання не може бути вирішено без створення науково-методологічного центру з питань випробувань ГМО (референтної лабораторії), який міг би виконувати тестування й оцінку методів виявлення ГМ-компонентів, включаючи відбір зразків та ідентифікацію випадків їх перетворення в продуктах харчування або кормах і врегулювання спорів між суб'єктами стосовно результатів.

У світі практика створення референтних лабораторій на базі науково-дослідних установ є загально визнаною. Такі лабораторії існують у США, Канаді, Російській Федерації, Республіці Білорусь, а в країнах Європейського Союзу створено Об'єднаний дослідницький центр з функціями координації діяльності національних референтних лабораторій. Саме цим визначається незалежність їх діяльності й неупередженість під час прийняття принципів рішень.

На відміну від ЄС в Україні до цього часу була відсутня система науково-методологічної координації діяльності випробувальних лабораторій продукції, яка містить ГМО.

Тож прийняття відповідного Розпорядження Кабінету Міністрів України дасть змогу створити науково-методологічний центр з питань випробувань ГМО на базі наукової установи Національної академії наук України. Питання, що стосуються аналізу ГМО й розроблення відповідних молекулярно-біологічних методів для цієї мети, є насамперед науковими питаннями й потребують для свого вирішення певного кваліфікованого рівня й попередньої професійної підготовки. Така установа повинна мати вже створену необхідну інструментальну й матеріально-технічну базу для функціонування науково-методологічного центру з функціями референтної лабораторії для координації роботи мережі ГМО-тестуючих лабораторій, тому організація такого центру не буде потребувати значних додаткових капітальних вкладень.

Відповідно до ст. 7 Закону України «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично

модифікованих організмів» урядом визначено державну установу «Інститут харчової біотехнології та геноміки Національної академії наук України» науковою установою, уповноваженою на виконання функцій науково-методологічного центру з питань випробувань генетично модифікованих організмів.

Державна установа «Інститут харчової біотехнології та геноміки Національної академії наук України» є найбільш кадровою, методологічною та технічно оснащеною установою для здійснення функцій центру. Інститут забезпечений сучасними приладами й обладнанням (відповідно до міжнародних стандартів і вимог Європейського Союзу) для вирішення саме цього завдання, має фахівців з практичним досвідом роботи за кордоном і відповідними зв'язками з Об'єднаними дослідницьким центром ЄС (м. Іспра, Італія).

Протягом останніх років співробітниками інституту були виконані науково-технічні проекти з розробки методів визначення якісного й кількісного вмісту ГМ-компонентів. Інститутом розроблено ДСТУ й технічні регламенти стосовно виявлення і визначення ГМО в харчових продуктах і кормах *(В Україні визначено інститут, який займатиметься питаннями випробувань ГМО // Урядовий портал (<http://www.kmi.gov.ua>). – 2012. – 15.10).*